

Inatsisartuni ilaasortamut
Anna Wangenheim
Demokraatit

08-02-2023
Suliap normua 2023 - 1892
Allakkap ilisamaataa 22324083

Postboks 260
3900 Nuuk
Oqarasuaat (+299) 34 50 00
Nassitsigasuaat (+299) 34 66 66
E-mail: iian@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Meeqqat Pisinnaatitaaffii pillugit FN-ip Isumaqatigiissutaata eqqortinnissaanut iliuusissatut pilersaarummut tunngatillugu § 37 naapertorlugu apequtip nr. 24-2023-p akineqarnera

Asasara Anna Wangenheim.

Apequtinnut qujanaq.

Apequtigineqartut ataasiakkaarlugit tullinguuttuni uteqqinneqarput, akissummillu nanginneqartarlutik.

1. FN meeqqat pillugit aalajangersagaannut iliuusissatut pilersaarutit qanoq ilillutik inatsisitigut qulakkeerneqassanersut Naalakkersuisut nassuiarsinnaanerlunikku?

Meeqqat tapersorneqarnissaannut Inatsisartut Inatsisaat nr. 20, 26. Juni 2017-imeersoq Meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit Naalagaaffiit Peqatigiit Isumaqatigiissutaannik tunngaveqarpoq.

§ 1. Inatsisartut inatsisaat meeqqanut inuusuttunullu illersuinerlut ikiorsiinerullu atorneqassaaq, meeqqat inuuniarnermikkut atugarliortut imaluunniit immikkut pisariaqartitsisut immikkut siunnerfigalugit. Inatsisartut inatsisaat manna naapertorlugu ikiorsiinerup siunertaraa meeqqat pisinnaatitaaffiisa qulakkeemissaat, kiisalu meeqqat inuuniarnermikkut atugarliortut imaluunniit immikkut pisariaqartitsisut ukioqatitik assigalugit inuttut ineriartornissaminnut, ingerlalluarnissaminnut, peqqissuunissaminnut aammalu inersimasutut inuunerminni nammineersinnaasutut periarfissaqarnissaat anguniarlugu.

§ 2. Inatsisartut inatsisaat una malillugu aalajangiinerit meeqqamut ajunnginnerpaasussaaq aallaavigalugu aalajangiinerusassapput.

Imm. 2. Meeqqamut tunngasuni pissutsini tamani meeqqap nammineq isumai pingaartinneqassapput aamma meeqqap ukiuinut perorsimassusianullu pissusissamisoortumik eqqarsaatiginnittoqassalluni.

Isumaqatigiissut meeqqat tapersorneqarnissaannut inatsisartut inatsisaannik aallaaveqarluni atorneqarmat meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit Naalagaaffiit Peqatigiit Isumaqatigiissutaata eqqortinnissaa pillugu iliuusissatut pilersaarutit inatsisartullu inatsisaata matuma akornanni qanimut ataqatigiittoqarpoq. Isumaqatigiissut meeqqat tapersorneqarnissaannut inatsisartut inatsisaata saniatigut suliassaqarfinnut

allanut aamma attuumassuteqarmat, soorlu ilinniartitaanermut, peqqinnissaqarfimmut allanullu, malugeqquneqarpoq. Taamaammatt iliuusissatut pilersaarut inatsiseqarfinnut allanut tunngassuteqarpoq.

2. Nunatsinni meeqqat angerlarsimaffiup avataanut inissinneqartartut inatsisitigut tunngaveqartumik ilumut ingerlanersut Naalakkersuisut nalilernerlunikku?

Immikkoortoq 2-p akinissaanut paasissutissanik Nakkutilliinermik Ingerlatsivimmit Isumaginninnermullu Aqutsisoqarfimmit aallertoqarsimavoq.

Nakkutilliinermik Ingerlatsivik imaattumik paasissutissiivoq:

"Angerlarsimaffiup avataanut inissinissat pillugit kommunit aalajangiineri, matumani apeqqutaanani akuersineq pigineqarnersoq pigineqannginnorsorluunniit, Meeqqat tapersorsorneqarnissaannut Inatsisartut Inatsisaanni nr. 20, 26. juni 2017-imeersumi § 29, imm. 2 naapertorlugu aalajangiisoqareernerata kingorna ullut arfineq-pingasut qaangiutsinnagit Naalakkersuisunut nalunaarutigineqassapput. Nakkutilliinermik Ingerlatsivik nalunaartarnernut siuliani taaneqartunut isersinnaangimmat paasissutissiissutigineqassaaq, taamaammallu tamanna pillugu apeqqutigineqarpiartumut akissuteqarnissaminut periarfissaqarnani,"

Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik ukuninnga paasissutissiivoq:

"Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik aallaaviatigut kommunit sulianut takussutissaannut isersinnaangilaq, taamaammallu meeqqat angerlarsimaffiup avataanut inissinneqartartut inatsisit malillugit inissinneqartarnersut pillugit kommunit aalajangiinerinut oqaaseqarsinnaanani. Inissiinerit tamarmik § 29, imm. 2 naapertorlugu ilumut nalunaarutigineqartarnersut Isumaginninnermut Aqutsisoqarfiup aamma oqaatigisinnaangilaa.

Meeqqat tapersorsorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaanni nr. 20, 26. juni 2017-imeersumi § 29, imm. 2 naapertorlugu kisitsisitigut siunertalinnik aammalu inissiinernut nutaanut tunngatillugu nalunaaruteqarnissamik kommunit taamaallaat pisussaaffeqarput, takuuk inatsisissatut siunnersuummut nassuiaatit. Taamaakkaluortoq inissiinerit tamakkernagit nalunaarutiginnittoqartartoq Isumaginninnermut Aqutsisoqarfiup nalilerpaa.

Kommunit meeqqanut inuusuttunullu suliassaqarfimmi ESDH-systemimik nutaamik atuilernerannut atatillugu inatsit naapertorlugu angerlarsimaffiup avataanut inissiinernut tamanut suliaqartarnissanut sulianik suliarinnittartut alloriarfusunik ilitsersuuffigineqassapput. Angerlarsimaffiup avataanut inissiinerit nalunaarutigisarnissaannut periusissaq nutaaq 2023-mi februaarimi atorneqalissasoq naatsorsuutaavoq, matumani angerlarsimaffiup avataanut inissiinerit tamaasa Naalakkersuisunut nalunaarutigisarnissaat siunertaralugu, apeqqutaatinnagu akuersineq pigineqarnersoq pigineqannginnorsorluunniit."

- a) Meeqqat angerlarsimaffiup avataanut inissinneqarnerini, ilaqutariit pisinnaatitaaffitsigut qulakkeerneqarnissaannut Naalakkersuisut nakkutiginnittussaataitanertik qanoq sulissutigaat?**
- b) Meeqqat angerlarsimaffiup avataanut inissinneqartunut isinnaatitaaffitsigut qulakkeerinniffiginissaat Naalakkersuisut tamatumani nakkutiginnittussaataitaallutik qanoq suliniuteqarpat?**

2 a)p aamma 2 b)-p akineqarnerat:

2 a)-p aamma 2 b)-p akineqarnissaannut paasissutissanik Nakkutilliinermik Ingerlatsivimmit piniaortoqarsimavoq.

"Isumaginnittoqarfiup aqunneqarnera aqqqissuussaanelu pillugit Inatsisartut peqqussutaat nr. 11, 12. november 2001-imeersooq (kingusinnerusukkut allangortoq), Meeqqat tapersorsorneqarnissaannut

Inatsisartut inatsisaat nr. 20, 26. juni 2017-imeersoq, Inuit innarluutillit tapersersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat nr. 13, 12. juni 2019-imeersoq kiisalu Isumaginninnermi suliassaqarfimmi nakkutilliisarneq pillugu Namminersorlutik Nalunaarutaat nr. 49, 31. august 2021-meersoq naapertorlugit kommunit isumaginninnermi inatsisini malittarisassanik malinninersut aammalu ingerlatsinnermi inatsisitigut malittarisassat naapertorlugit ingerlatsinersut pillugit Nakkutilliinermik Ingerlatsivik nakkutilliisarnissamik pisussaaffilerneqarsimavoq (pingaarnertigut nakkutilliisarnissamut).

Nakkutilliinermik Ingerlatsivik kommunini tamani ukiumoortumik ikinnerpaamik ataasiarluni pingaarnertigut nakkutilliisartussaavoq, nakkutilliinermullu atatillugu kommunini qinersiviup ingerlanerani ukiut sisamakkaarlugit illoqarfinnut tamanut tikeraartartussaalluni.”

”Kommunini ingerlatsivinni nakkutilliartorluni tikeraarnerit nakkutilliartornertut nalunaarutigineqartutut nalunaarutigineqanngitsutulluunniit pisinnaapput. Nalunaaruteqaqqaarluni nakkutilliartornerni Nakkutilliinermik Ingerlatsivik kommunimut nakkutilliartorfissamut allakkamik kallerriummik nassiussaqaassaaq. Allakkami kallerriummi aammalu nakkutilliartorluni tikeraarnissaq sioqqullugu kommuni qinnuigineqassaaq paasissutissanik kommunimi ingerlatsivinniittunik aammalu nakkutilliinerup ingerlannissaanut Nakkutilliinermik Ingerlatsiviup soqutiginaatilittut naliligaannik nassuisseqqullugu, soorlu paasissutissanut inunnet tunngassutilinnut suliffimmilu allagaatinut isersinnaanermut tunngatillugu.

Paasissutissanut Nakkutilliinermik Ingerlatsiviup siusissukkut piniartagaanut aamma meeqqanut ilaqutariinni inissiivusartuni, paaqqinnittarfinni imaluunniit Kalaallit Nunaanni Danmarkimiluunniit efterskolini inissinneqarsimasunut allattorsimaffiit ilaapput.”

”Tamatum kingorna nakkutilliartorluni tikeraarnermi imminermi inissiinernut suliat immikkut amerlassusillit suliatut misissuiffigineqassapput, tassanilu misissorneqassaaq suliani pineqartuni aalajangiinerit meeqqat tapersersorneqarnissaannut inatsimmut naapertuuttuunersut. Sulianillu misissuinnermi ilaqutariinnut meeqqanullu tunngatillugu kommuni pisussaaffimminik malunnartumik saneqqutisimappat Nakkutilliinermik Ingerlatsivik meeqqat tapersersorneqarnissaannut inatsimmi § 10 tunngavigalugu sulianik ingerlatsinnermi kommunit suleriaatsimik allannortitseqqullugit mianersoqquneqarsinnaapput kiisalu makkununga pisussaaffilerlugu peqqusisinnaalluni: 1) Isumaginninnikkut misissuinissap aallartinnissaa imaluunniit Nakkutilliinermik Ingerlatsiviup piffissaliussaata iluani iliuusissatut pilersaarummik suliaqarnissaq, aamma 2) eqqunngitsumik sulianik suliaqarsimaneq pissutigalugu suliamik ataatsimik arlannilluunniit nutaanik suliarinninnerit.”

3. Ukiuni tallimani kingullerni Isumaginninnermut Naammagittaalliuuteqartarfiup ukunanga suliassat qassit suliarsimalerpai:

- a) Angerlarsimaffiup avataanut inissiinerit?
- b) Meeqqat pillugit ernumassuteqarluni allagaqarnernut tunngatillugu pisortanit naammaginangitsumik qisuariaateqartoqarsimanerani/suliaqartoqarsimanerani?
 - i. Isumaginninnermut Naammagittaalliuuteqartarfiup ukiuni tallimani kingullerni qasseriarlutik pisortat isornartorsiornikuuat?

3 a)-p aamma 3 b)-p akineqarnerat:

3 a)-p aamma 3 b)-p akineqarnissaannut paasissutissanik Atuisunut Unammilleqatigiinnermullu Aqutsisoqarfimmut piniartoqarsimavoq, taannalu Isumaginninnermut Naammagittaalliuuteqartarfimmut allattoqarfiuvoq.

Imm. 3 a)-mut: "Ukiut tallimat kingulliit ingerlaneranni meeqqanik inuusuttunillu pingitsaaliissummik inissiisarnarit pillugit sulianik katillugit 61-inik Isumaginninnermut Naammagittaalliuuteqartarfik suliaqarsimammat allattoqarfik paasissutissiissaaq. Suliat amerlassusaannut naatsorsuineri suliat angerlartitsinissamut itigartitsinermut tunngassutillit ilanngunneqarsimapput... Tassungalu atatillugu paasissutissiissutigineqassaaq sulianit 61-iusunit suliat 31-t nutaamik suliarineqartariaqarsimammata tamatumunгалu sulianik suliarinnittarnermut inatsimmi malittarisassat maluginiarsimanginneri pissutaapput, soorlu ilaatigut tunngavilersuisarnissat illuatungeriinnillu tusarniaanerit pillugit malittarisassat pineqarlutik. Tamatuma saniatigut suliat ilarpassui isumaginninnikkut misissuinerit ingerlanneqarsimanginnerat aammalu Meeqqat tapersorsorneqarnissaannut Inatsisartut Inatsisaannut naapertuuttumik iliuusissatut pilersaarutit suliarineqarneq ajorsimanerat pissutaallutik angerlartinneqartarsimapput."

Imm. 3b)-mut: "Allattoqarfiup paasissutissiissutigisinnaavaa Isumaginninnermut Naammagittaalliuuteqartarfik ukiut tallimat kingulliit ingerlaneranni ataatsimut allakkanik ernumassutilinnik arfineq-pingasunik nassiussaqaarsimammat."

Imm. 3b) i-mut.: "Allattoqarfik apeqqutip akinissaanut paasissutissanik soqutiginaatilinnik tigummiaraqngilaq, tamatumunгалu oqartussamut allamut isornartorsiuinissamut Isumaginninnermut Naammagittaalliuuteqartarfiup pisussaaffeqanginnera pissutaavoq."

4. Nunatsinni angajoqqaajusinnaanermut piginnaasanik misilitsittarnerup danskisunnaq ingerlanneqartarnerisooq Naalakkersuisut uppersarsinnaanerlunikka, soorlu Danmarkimi taama pisoqartarsimasooq, pisinnaatitaaffiit avaqqullugit kalaallit meerartai angerlarsimaffiup avataanut inissinneqartarsimasut?

Kalaallit Nunaanni angajoqqaat piginnaasaannik misissuineq atorineqarneq ajorpoq.

Kommunini Meeqqat tapersorsorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat nr. 20, 26. juni 2017-imeersoq naapertorlugu isumaginninnikkut misissuisoqartarpoq. Isumaginninnikkut misissuinerit isumaginninnermi siunnersortinit suliarineqartarput, taakkulu ilaatigut ilaqutariinni qanoq atugaqartoqarnerisooq misissortarpat.

5. Pineqartunut Naalakkersuisut allanik paasissutissiisinnaanerlutik?

Naalakkersuisut "Pitsaanerumik pinaveersaartitsineq, inissiinerit ikinnerusut: Ilaqutariinni pinaveersaartitsilluni sulinissamut iliuusissatut pilersaarut 2023-2030" innersuussutigisinnaavaat. Tamatuma saniatigut "Angajoqqaat meeqqaminnut sumiginnaasarnerat akiorniarlugu nuna tamakkerlugu iliuusissatut pilersaarut 2020-2030" innersuussutigissallugu tulluartaussaaq.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Mimi Karlsen